

2. Povolání k svätosti

2

Bohom vyvolení, aby sme sa stali svätí

K čomu Boh volá našu rodinu? Svätý Pavol, ktorého Pán povolal a v jeho živote tak došlo k radikálnemu zvratu (porov. Sk 9, 1 – 28), by mohol odpovedať takto: „Nech je zvelebený Boh (...), ktorý (...) si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškrnení v láske.“ (Ef 1, 3 – 4) Rodina sa rodí z rozhodnutia muža a ženy, podporovaných Kristovou milosťou, nastúpiť na cestu spoločnej životnej skúsenosti. Manželský život, plný nových výziev, ktorým treba čeliť, sa stane pre manželov, ako sa hovorí v manželskom obrade, novým spôsobom ich posvätenia a teda privilegovanou cestou k svätosti. Rovnako aj rodinný život je neraz popretkávaný vzťahmi, ktoré nie sú vždy jednoduché. Rodina je však obzvlášť vhodným miestom na rozjímanie o pôsobení Božieho Ducha, ktorý dokáže obracať srdcia ľudí. Takto sa napokon členovia rodiny naučia milovať spôsobom, akým miluje Kristus.

Svätosť: povolanie pre všetkých

„Ja, Pán, som váš Boh!“ (Lv 19, 4)

„Budte svätí, lebo ja, Pán, váš Boh, som svätý!“ (Lv 19, 2)

Pápež František v tretej apoštolskej exhortácii svojho pontifikátu *Gaudete et Exsultate* povzbudzuje každého, aby odpovedal na svoje osobné pozvanie k svätosti. Boh nevolá anonymne a všeobecne, ale na každého sa obracia osobne.

Vypočujme si niektoré zamyslenia, v ktorých Svätý Otec jasne hovorí, aby sme sa nebáli prijať svoje vlastné pozvanie k svätosti.

„Páči sa mi vidieť svätosť v ľuďoch (...): v rodičoch, ktorí s veľkou láskou vychovávajú svoje deti; v mužoch a ženách, ktorí pracujú, aby domov priniesli chlieb; v chorých (...). Je to mnoho ráz svätosť ‚vedľajších dverí‘, tých, ktorí žijú medzi nami a sú odrazom Božej prítomnosti, alebo – aby som použil iný výraz – ‚strednej triedy svätosti‘.“ (*Gaudete et Exsultate* 7)

„Všetci veriaci v Krista akéhokoľvek povolania a stavu, vystrojení tolkými a takými spasiteľnými prostriedkami, sú Pánom povolaní, každý svojou cestou, na takú dokonalú svätosť, ako je dokonalý sám Otec.“ (*Gaudete et Exsultate* 10)

„Každý svojou cestou,“ hovorí koncil. „Dôležité je, aby každý veriaci objavil svoju vlastnú cestu a dostal zo seba to najlepšie; to osobné, čo doňho Boh vložil (porov. 1 Kor 12, 7) a nevyčerpáva sa v snahe napodobňovať niečo, čo nebolo zamýšľané preňho.“ (*Gaudete et Exsultate* 11)

„Nato, aby sa ľudia stali svätými, nemusia byť biskupmi, kňazmi, rehoľníkmi či rehoľnicami. Veľakrát máme pokušenie myslieť si, že svätosť je rezervovaná len tým, ktorí majú možnosť držať si odstup od bežných zamestnaní, aby venovali veľa času modlitbe. Nie je to tak. Všetci sme povolaní byť svätými tak, že budeme žiť s láskou a ponúkať vlastné svedectvo v zamestnaniach všedného dňa, tam, kde sa každý nachádza. (...) Žiješ v manželstve? Buď svätý(á) tak, že miluješ a staráš sa o svojho manžela a o svoju manželku, ako Kristus o Cirkev. Si robotník? Buď svätý tak, že poctivo a kompetentne konáš svoju prácu v službe bratom. Si rodič alebo starý rodič? Buď svätý tak, že trpezlivo učíš deti nasledovať Ježiša.“ (*Gaudete et Exsultate* 14)

„Táto svätosť, ku ktorej ťa Pán volá, bude vzrastať malými gestami.“ (*Gaudete et Exsultate* 16)

„Kiež dokážeš spoznať, ktoré je to slovo, ten odkaz Ježiša, ktorý Boh chce povedať svetu tvojím životom. (...) Pán ho privedie k zavŕšeniu, aj uprostred tvojich chýb a zlých okamihov, (...) ak zostaneš vždy otvorený na jeho nadprirodzené pôsobenie, ktoré očisťuje a osvecuje.“
(*Gaudete et Exsultate* 24)

Vo vzdialenejšej, ale aj novšej histórii sa stretávame s deťmi, tínedžermi, mladými ľuďmi, vdovcami a manželmi, ktorí nám môžu ukázať cestu svätosti pre každý vek a životný stav: spomeňme si napríklad na malú Lauru Vicuňu – svätú v dvanástich rokoch, mladého Pier Giorgia Frassatiho alebo svätých rodičov Terézie z Lisieux. Tieto príbehy svätých od „vedľajších dverí“ sú nám blízke, sme to my sami. Možno sa s niektorými stretávame aj my...

Odporúčame, aby sa každý na chvíľu uzobral, opäť si prečítal katechézu a zameral sa na to, čo osobitným spôsobom rezonovalo v jeho srdci.

Námet na zamyslenie medzi manželmi/v rodine

- Stať sa svätými „každý na svojej ceste“: Boh nás povoláva, aby sme dali zo seba to najlepšie, čo je v nás. Aké osobitné dary mi Boh dal?
- Boh „nás vedie k tomu, aby sme sa stali svätými“: kedy som cítil, že ma vedie po tejto ceste k svätosti?
- Boli nejaké udalosti, stretnutia, príležitosti, vďaka ktorým som sa stal lepším ja alebo moja rodina?

Námet na zamyslenie v rámci spoločenstva

- Každý človek môže svojím životom odovzdať svetu špeciálny odkaz, ktorý mu Pán zveril.
- Každý si pomyslí na človeka, s ktorým sa stretáva: čo mi chce Boh povedať cez túto osobu?

- Zamyslime sa nad poslednými dňami: podelme sa navzájom o to, akých Pánových „poslov“ sme stretli.

Témy na prehĺbenie

Pápež František a svätosť

Svätosť je pre každého, nie pre superhrdinov

9. apríla 2018 Svätý stolec predstavil novú apoštolskú exhortáciu *Gaudete et Exsultate* (Radujte sa a jasajte), ktorú pápež František venoval povolaniu k svätosti v dnešnom svete. Aké rysy svätosti vyzdvihuje pápež Bergoglio?

Svätosť je pre každého, nie pre superhrdinov

Cirkev potrebuje svätcov, a nie superhrdinov – zdôrazňuje už od prvých chvíľ od svojho zvolenia na Petrov stolec pápež František. Už na jednej z generálnych audiencií v prvom roku pontifikátu (2. októbra 2013) hovoril o tom, že Cirkev „ponúka každému možnosť kráčať cestou svätosti, ktorá je cestou kresťana“ smerujúca k stretnutiu s Ježišom. Cirkev „neodmieta hriešnikov“, ale ich prijíma a pozýva k tomu, aby sa dali „nakaziť Božou svätosťou“. Na konci katechézy pápež cituje francúzskeho spisovateľa Léona Bloya, ktorý v posledných rokoch svojho života vyhlásil: v živote existuje len jediný skutočný smútok – že nie sme svätí.

Boží priatelia

Na sviatok Všetkých svätých v roku 2013 hovoril František o svätcoch ako o „Božích priateľoch“, ktorí „zažili hlboké spoločenstvo

s Bohom“. Načrtol tiež hlavné charakteristiky svätca: nie je to nadčlovek, ani sa nenarodil bez chýb. Svätci, zdôrazňuje pápež, „sú ako my, ako každý z nás“, prežili „normálny život“, ale „poznali Božiu lásku“ a „nasledovali ju celým srdcom, bez výhrad a pokrytectva“. Ako teda možno rozpoznať svätosť? „Svätci – odpovedá pápež – sú muži a ženy, ktorí majú v srdci radosť a prenášajú ju na druhých“. Radosť je teda tým, v čom vynikajú, na rozdiel od „pohrebného výrazu“ niektorých kresťanov, ktorí nežijú dobre svoju vieru.

Nikto nie je vylúčený z povolania k svätosti

Ďalším rozlišovacím znamením svätcov je pokora. Čo pokora znamená, priblížil František pri jednej zo svojich ranných kázni (9. mája 2014) a poukázal na osobnosť svätého Jána Pavla II. Ako poznamenal, tento „veľký Boží atlét“ bol na konci svojho života celkom paralyzovaný chorobou, bol „ponížený ako Ježiš“. Svedectvo Karola Wojtyły, pokračoval pápež, ukazuje ďalšie pravidlo svätosti – „umenšovať sa, aby Pán mohol rásť“. Práve k tomu má slúžiť „naše poníženie“. Svätec teda nemá k ničomu tak ďaleko ako k obrazu „superhrdinu“. „Rozdiel medzi hrdinami a svätcami – vysvetľuje ďalej v homílii – spočíva vo svedectve, nasledovaní Ježiša Krista“. Ide o to „kráčať Ježišovou cestou“.

Mylné predstavy o svätosti vyvracal pápež pri generálnej audiencii 19. novembra 2014. Hovoril vtedy o všeobecnom povolaní k svätosti, ktoré je spoločné pre všetkých pokrstených. „Je to dar, ktorý sa ponúka všetkým, nikto nie je vylúčený, a teda je charakteristickým znakom každého kresťana“. Netreba byť preto biskupom, kňazom alebo rehoľníkom, dodal pápež, k svätosti sme povolaní všetci.

Hriechy majú i svätci, avšak vedia ich ľutovať a prosiť o odpustenie.

Pápež František varuje pred predstavou svätca ako „zo svätého obrázku“. Ide o niečo oveľa hlbšie, o cestu tvorenú mnohými gestami

a malými krokmi uskutočňovanými tam, kde žijeme. „Každý životný stav vedie k svätosti“ – zdôrazňuje pápež. O rok neskôr, v novembri v roku 2015 na hlavnom rímskom cintoríne (Campo Verano) Petrov nástupca hovoril o ceste k pravej blaženosti, teda k svätosti. Povedal, že svätí idú Ježišovou cestou, sú mierni a trpezliví.

V kázňach z Domu svätej Marty sa mnoho ráz ozýva téma zvláštneho napätia medzi hriechom a svätosťou. Pápež ukazuje, napríklad na kráľovi Dávidovi (19. 1. 2016), že v životoch svätcov nechýbajú pokušenia a hriechy. Práve o tomto izraelskom kráľovi platí, že bol hriešnikom a svätým. „Bol dokonca vrahom“, ale nakoniec uznal svoj hriech a prosil o odpustenie. Je to príbeh, povedal pápež na záver, ktorý ukazuje, že „niet svätca bez minulosti, avšak ani hriešnika bez budúcnosti“.

Svätosť „sa nedá kúpiť ani predať“, je to dar a cesta – vyjadril pápež v ďalšej zo svojich ranných homílií (24. mája 2016). „Svätosť znamená kráčať v Božej prítomnosti“, je to cesta, ktorú „nikto iný nemôže podstúpiť v mojom mene“. „Je to cesta, ku ktorej nesmie chýbať odvaha, nádej a pripravenosť prijať túto milosť.“

Motu proprio o obetovaní vlastného života z lásky

Pápež František predsedal 15 kanonizačným obradom, svätorečil Matku Teréziu z Kalkaty, Jána Pavla II. a Jána XXIII. Významným aktom v tejto jedinečnej oblasti života Cirkvi, ktorá ju prepája so spoločenstvom svätých, je pápežské Motu proprio nazvané *Maiorem hac dilectionem*, zverejnené v júli minulého roku. František v ňom otvára cestu k beatifikácií tým, ktorí vedení láskou heroicky ponúkli svoj život za blížnych. Pretože – ako čítame v Jánovom evanjeliu, ktorým sa inšpiroval aj názov dokumentu – „Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov.“ (Jn 15, 13)